

Секція 2
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ
РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

*П. П. Білик**

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЛОКАЛЬНОГО
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Сьогодні, коли в Україні розбудові підлягають нові економічні відносини та система регіонального управління ними, проблема децентралізованого локально-правового регулювання отримала нового змісту. Сфера локального регулювання набула тенденції до розширення. Це пояснюється тим, що локальні правові норми, як основа локального правового регулювання, мають значно менший ступінь загальності порівняно з іншими видами норм, вони є вкрай гнучким та динамічним засобом впливу на внутрішньоорганізаційні відносини, дозволяють поповнювати прогалини в праві та оперативно приймати необхідні правові рішення, наблизити розробку та прийняття управлінських рішень до того рівня, на якому вони можуть бути найефективніше реалізовані. Як зазначається в літературі, необхідність напрацювання в Україні локальних правових актів зумовлена потребами динамічного розвитку науково-технічного прогресу, зміною старих і формуванням нових організаційних форм суспільного виробництва, а також об'єктивно зумовленими процесами відставання законодавчого регулювання від потреб практики повсякденної виробничої та господарської діяльності [1, с. 99].

* Кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного та підприємницького права ОНУ ім. І. І. Мечникова.

Розширення сфери локального правового регулювання вимагає вдосконалення його засад, уточнення кола суб'єктів локального нормотворення і визначення об'єму тих відносин, які можуть бути врегульованими локально, що і ставиться за мету даної наукової розробки. Питанням правового регулювання взагалі, і локального правового регулювання зокрема, присвячена велика кількість робіт вітчизняних науковців-правознавців, цим питанням приділялася увага і радянською правовою наукою, цікавлять ці питання і сучасних дослідників. Але, на жаль, сферу локального правового регулювання здебільшого застосовують до трудових правовідносин, а можливість застосування такого регулювання в сфері місцевого управління залишається поза увагою вчених.

Як відомо, прийняття нормативно-правового акта не забезпечує впорядкованості суспільних відносин. Прийняттям нормативного акта лише започатковується процес правового регулювання [2, с. 7]. Значно збагачує зміст правового регулювання включення до нього правозастосувальної діяльності, реалізації правових приписів у формі виконання, використання, додержання правових норм наділеними правом та зобов'язаними суб'єктами. Але, незважаючи на те, що правові норми не є єдиним елементом правового регулювання, роль та значення їх в такому процесі важко переоцінити. І для характеристики процесу правового регулювання на регіональному рівні варто виходити саме з характеристики нормативно-правових актів, які покладено до основи місцевого правового регулювання.

В загальній теорії права переважає поділ правових норм за критерієм сфери діяльності на загальні та місцеві. За цих умов загальні норми — це такі норми, які поширюють свій вплив на осіб незалежно від того, на якій території всередині держави вони знаходяться або до якої організації вони входять. Місцеві ж норми — це норми, які діють лише стосовно осіб тільки в тому випадку, якщо останні знаходяться на певній території або входять до складу певної організації [3, с. 78]. В свою чергу серед місцевих норм особливу категорію складають локальні норми, тобто норми, які діють лише в межах певної організації. Локальні норми містяться відповідно в локальних нормативних актах.

Локальними (підзаконними) актами називають нормативні підзаконні акти, які видаються організацією лише для вирішення своїх внутрішніх питань і діють лише в її межах [3, с. 230]. Локальні акти є внутрішніми, виражають засади децентралізації в правовому нор-

мативному регулюванні і виступають як форма локальних юридичних норм. Як зазначає Т. В. Кашаніна, передача повноважень вищих органів держави органам управління нижчого рівня є важливою та необхідною з точки зору ефективності державного управління [4, с. 55]. Це так звана територіальна децентралізація. І не має значення той факт, чи працює над виданням правових норм держава в особі законодавчих органів, чи її периферійні частини. Результат один — здійснюється державне регулювання поведінки суб'єктів соціальної активності. Таку децентралізацію називають “децентралізацією централізації”, початковим щабелем, який не може повною мірою вирішити проблему звуження ролі держави і розширення ролі людей в регулюванні власної поведінки. Тому, коли йдеться про локальне правове регулювання, то увага звертається на суб'єкту децентралізацію, яка здійснюється на основі норм, вироблених самостійно соціальними колективами, а також громадянами для упорядкування своєї поведінки. З аналізу літератури та на основі логічного осмислення можна виділити основні ознаки локальних правових норм. По-перше, вони встановлюються певним колом суб'єктів, відповідно до компетенції, яка визначається державою через правові норми загального характеру. По-друге, вони призначені регулювати суспільні стосунки всередині певної організації (спільноти), такої, як трудовий колектив підприємства, територіальна громада, регіон, із врахуванням її особливостей та інтересів. По-третє, їхня мета полягає в підвищенні ефективності функціонування певного об'єкта за умов дотримання прав та законних інтересів різних носіїв. Локальні правові норми відрізняються від загальних юридичних норм за джерелом видання, за формою видання та за сферою дії. Як стверджує Л. Б. Гальперін, форми буття права є різноманітними і залишаються незмінними [5, с. 39]. Локальні нормативні акти демонструють своєрідне поєднання диференціації і уніфікації правового регулювання. Це поєднання визначається характером централізованих та конститутивних нормативних актів. Воно буде одним, якщо локальні нормативні акти приймаються на основі типових і загальних положень, статутів, і дещо іншим, коли нормативною основою є взірцеві положення, які надають більш широкого розсуду тим органам, до компетенції яких входить прийняття локальних правових приписів. Локальні правові акти утворюють початковий щабель в ієрархії законодавчих актів країни. Вони є окремою стадією механізму юридично-нормативного регулювання суспільних стосунків.

З цієї точки зору вони є останнім елементом, який забезпечує перехід нормативно-правових актів в площину реальних суспільних стосунків, які вимагають регулювання. Як досить доречно зазначає С. С. Каринський, сутність локального нормотворення можна правильно збагнути, якщо його розглядати як певний етап єдиного процесу державного нормотворення [6, с. 53]. Він вважає, що основу локальних норм становить воля держави, виражена в законах, які заздалегідь визначають завдання, зміст та межі правовстановлюючої діяльності органів, що здійснюють представництво певних колективів. Самі локальні норми, що діють в межах суспільних колективів, спрямовані на конкретизацію загальних норм, встановлених у централізованому порядку. В результаті такої конкретизації виникає нова норма, детальніша, порівняно з основними правилами.

Вплив на поведінку людей, які складають єдиний колектив, за допомогою локально-правових норм, тобто норм, вироблених самим колективом, отримав назву локального правового регулювання [4, с. 55]. З огляду на це, локальне правове регулювання можна розглядати як форму саморегулювання певним колективом (трудовим колективом підприємства, територіальною громадою регіону) суспільних стосунків, які складаються в межах конкретного колективу. Коли говориться про саморегулювання, то йдеться про таке регулювання, яке є автономним і відрізняється від здійснюваного зовні за допомогою централізованих, загальнодержавних засобів правового впливу на суспільні стосунки всередині певного колективу. Піддаючи розгляду локальне правове регулювання як форму саморегулювання певним колективом внутрішньоколективних відносин, слід звернути увагу на те, що мова йде про регулювання, яке здійснюється власноруч та засобами даного колективу на основі наданих йому державою повноважень та в межах його компетенції безпосередньо або через його представницькі органи.

Трансформація соціально-економічної сфери життєдіяльності сучасного суспільства в Україні дає змогу по-новому підійти до локального правового регулювання. З аналізу радянської літератури можна зробити висновок про те, що тлумачення локального нормативно-правового регулювання переважно виходило з теорії трудового права, а саме: як альтернатива централізованому правовому регулюванню трудових стосунків. С. С. Алексєєв дещо розширив розуміння локального регулювання і назвав у якості його суб'єкта організації [3, с. 149]. З точки зору теми та мети даного дослідження вар-

мативному регулюванні і виступають як форма локальних юридичних норм. Як зазначає Т. В. Кашаніна, передача повноважень вищих органів держави органам управління нижчого рівня є важливою та необхідною з точки зору ефективності державного управління [4, с. 55]. Це так звана територіальна децентралізація. І не має значення той факт, чи працює над виданням правових норм держава в особі законодавчих органів, чи її периферійні частини. Результат один — здійснюється державне регулювання поведінки суб'єктів соціальної активності. Таку децентралізацію називають “децентралізацією централізації”, початковим щабелем, який не може повною мірою вирішити проблему звуження ролі держави і розширення ролі людей в регулюванні власної поведінки. Тому, коли йдеться про локальне правове регулювання, то увага звертається на суб'єкту децентралізацію, яка здійснюється на основі норм, вироблених самостійно соціальними колективами, а також громадянами для упорядкування своєї поведінки. З аналізу літератури та на основі логічного осмислення можна виділити основні ознаки локальних правових норм. По-перше, вони встановлюються певним колом суб'єктів, відповідно до компетенції, яка визначається державою через правові норми загального характеру. По-друге, вони призначені регулювати суспільні стосунки всередині певної організації (спільноти), такої, як трудовий колектив підприємства, територіальна громада, регіон, із врахуванням її особливостей та інтересів. По-третє, їхня мета полягає в підвищенні ефективності функціонування певного об'єкта за умов дотримання прав та законних інтересів різних носіїв. Локальні правові норми відрізняються від загальних юридичних норм за джерелом видання, за формою видання та за сферою дії. Як стверджує Л. Б. Гальперін, форми буття права є різноманітними і залишаються незмінними [5, с. 39]. Локальні нормативні акти демонструють своєрідне поєднання диференціації і уніфікації правового регулювання. Це поєднання визначається характером централізованих та конститутивних нормативних актів. Воно буде одним, якщо локальні нормативні акти приймаються на основі типових і загальних положень, статутів, і дещо іншим, коли нормативною основою є взірцеві положення, які надають більш широкого розсуду тим органам, до компетенції яких входить прийняття локальних правових приписів. Локальні правові акти утворюють початковий щабель в ієрархії законодавчих актів країни. Вони є окремою стадією механізму юридично-нормативного регулювання суспільних стосунків.

З цієї точки зору вони є останнім елементом, який забезпечує перехід нормативно-правових актів в площину реальних суспільних стосунків, які вимагають регулювання. Як досить доречно зазначає С. С. Каринський, сутність локального нормотворення можна правильно збагнути, якщо його розглядати як певний етап єдиного процесу державного нормотворення [6, с. 53]. Він вважає, що основу локальних норм становить воля держави, виражена в законах, які заздалегідь визначають завдання, зміст та межі правовстановлюючої діяльності органів, що здійснюють представництво певних колективів. Самі локальні норми, що діють в межах суспільних колективів, спрямовані на конкретизацію загальних норм, встановлених у централізованому порядку. В результаті такої конкретизації виникає нова норма, детальніша, порівняно з основними правилами.

Вплив на поведінку людей, які складають єдиний колектив, за допомогою локально-правових норм, тобто норм, вироблених самим колективом, отримав назву локального правового регулювання [4, с. 55]. З огляду на це, локальне правове регулювання можна розглядати як форму саморегулювання певним колективом (трудовим колективом підприємства, територіальною громадою регіону) суспільних стосунків, які складаються в межах конкретного колективу. Коли говориться про саморегулювання, то йдеться про таке регулювання, яке є автономним і відрізняється від здійснюваного зовні за допомогою централізованих, загальнодержавних засобів правового впливу на суспільні стосунки всередині певного колективу. Піддаючи розгляду локальне правове регулювання як форму саморегулювання певним колективом внутрішньоколективних відносин, слід звернути увагу на те, що мова йде про регулювання, яке здійснюється власноруч та засобами даного колективу на основі наданих йому державою повноважень та в межах його компетенції безпосередньо або через його представницькі органи.

Трансформація соціально-економічної сфери життєдіяльності сучасного суспільства в Україні дає змогу по-новому підійти до локального правового регулювання. З аналізу радянської літератури можна зробити висновок про те, що тлумачення локального нормативно-правового регулювання переважно виходило з теорії трудового права, а саме: як альтернатива централізованому правовому регулюванню трудових стосунків. С. С. Алексєєв дещо розширив розуміння локального регулювання і назвав у якості його суб'єкта організацію [3, с. 149]. З точки зору теми та мети даного дослідження вар-

то взяти за основу усі міркування щодо локального правового регулювання, лише скорегувавши положення про суб'єкта локального нормотворення. В дослідженій літературі колективним суб'єктом права називаються організації. Організація розуміється як персоніфікація, що виражена в організаційній єдності даного колективу індивідів. Внутрішня структура організації є цілою, і саме ця цілісність і наділена правосуб'єктністю. Варто припустити, що до цієї правосуб'єктності входить право на видання локальних нормативних актів. Дослідивши міркування С. С. Алексєєва, можна дійти висновку, що до організацій він відносив державні та суспільні організації [3, с. 149-153]. Це органи державної влади і управління, організації суспільства, суб'єкти оперативно-господарської і соціально-культурної діяльності. Суспільні утворення — це теж персоніфіковані підрозділи, але суспільства взагалі. На відміну від організацій вони є не колективами людей, а зовнішнім організаційно-юридичним виразом соціальних спільнот. В теорії права до них відносять автономні республіки, автономно-державні утворення (області, автономні округи), адміністративно-територіальні одиниці, виборчі округи. Вище йшлося про первинного суб'єкта місцевого самоврядування — територіальну громаду. Її можна уявити і як організацію, і як певне суспільне утворення. Адже її характеристики присутні населення (спільність людей), місцевість (територія, простір, в межах якого об'єднане населення), соціальна взаємодія (спільні інтереси, правила поведінки), відчуття спільності (спільні цінності, відчуття власної відповідальності перед спільнотою). Крім цього, в нових умовах територіальній громаді державою надане право в межах законодавства самостійно вирішувати питання місцевого значення. Стаття 19 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" передбачає можливість прийняття територіальною громадою через свої представницькі органи, з метою врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого самоврядування, статусу територіальної громади, хартії міста.

Виходячи з цього, до кола суб'єктів локального правового регулювання, визнаних теорією права і практикою її застосування до конкретних життєвих стосунків, сучасність вимагає неодмінно додавати також територіальні громади безпосередньо та їхні представницькі органи.

Хоча в літературі і йдеться про те, переміщення уваги в регламен-

тації видів, блоків та комплексів суспільних відносин з центрального на локальний рівень найбільш помітним є в трудовому та господарському праві [2, с. 67], все ж варто зауважити, що з подальшою демократизацією суспільства, розбудовою нових територіальних одиниць (регіонів, як господарських систем) активізується роль та значення локального правового регулювання і в галузі управління, в адміністративному праві. Але саме собою постає питання про те, яке — централізоване чи децентралізоване (локальне) регулювання є більш ефективним на регіональному рівні, якому з них слід віддавати перевагу, як вони співвідносяться між собою?

Локальні нормативні акти як основа механізму локального правового регулювання, звичайно, певним чином співвідносяться з правовими актами більш загального характеру. Загальнодержавні правові акти виступають як юридична основа локального правового регулювання. Як зазначає Ю. О. Тихомиров, для всієї правової системи взагалі і для гармонійного розвитку всіх її складових частин актуальне значення має збереження за законом регулятивного впливу на найважливіші суспільні стосунки. Стабільність та престиж законодавчого регулювання створюють потужне підґрунтя всієї підзаконної діяльності, надають їй цілеспрямованого характеру, впорядковують всі види правових актів, що видаються, а також встановлюють засади їх співвідношення [7, с. 92]. Закон в ієрархії правових актів виконує роль центру конструкції, оскільки призначений стягувати, інтегрувати усі інші види правових актів.

Локальні правові акти відносяться до категорії підзаконних. Це означає їх вторинність, додатковість, неможливість протиріччя локальних правових актів централізовано прийнятим загальнодержавним нормативним актам. Локальні правові норми діють не ізольовано, а в системі правової надбудови. Вони становлять собою нижчий ступінь ієрархії норм права. За цих умов загальнодержавні норми права не тільки великою мірою попередньо визначають зміст локальних правових норм, але й входять до останніх, вплітаються до них певним чином [2, с. 22]. Загальнодержавна норма може бути включена до локального правового акту і діяти як положення локального характеру. Тоді вже буде йтися про локальну норму, присвячену регулюванню стосунків всередині колективу. Але її генетичний зв'язок із загальнодержавною нормою залишатиметься досить вагомим. Це приведе до формування централізовано-локальної норми, в якій буде виражатися загальнодержавна воля і водночас воля певного колективу.

З метою надання необхідної одноманітності локальному правовому регулюванню в різних регіонах, на різних підприємствах, а також для забезпечення єдності режиму законності часто держава в особі компетентних органів визначає основні риси майбутніх нормативних актів локального характеру, створюючи типові норми. Такі типові акти отримали назву конститутивних актів. Як зазначає Л. Б. Гальперін, самі конститутивні акти виступають у якості підзаконних, але в усякому випадку вони мають більшу юридичну силу, ніж ті акти локального характеру, які приймаються на їх основі [5, с. 38]. З цим важко не погодитись, адже конститутивні акти поширюють свій вплив на ширше коло суб'єктів, ніж локальні акти, які присвячені регулюванню стосунків в межах конкретного колективу суб'єктів соціальної активності (громада регіону, колектив установи, організації, підприємства). Конститутивні акти, такі, як загальні положення, типові статuti та інше, мають припускати певні межі власного розсуду та варіанти поведінки, аби в локальних актах забезпечити подальшу диференціацію права за умов збереження уніфікації в головному, основному. Що стосується взірцевих положень (статутів), то вони самі собою передбачають значну свободу на наступних стадіях нормативного регулювання [5, с. 39].

Суспільне життя є досить динамічним, складним та багатоваріативним. З розвитком суспільства народжуються нові, змінюються ті, що існують, та припиняються застарілі суспільні стосунки. Наприклад, ще донедавна держава мала стати адміністративно-територіальну побудову, яка відповідала вимогам часу, розвитку економічних стосунків і системі управління такими стосунками. Суспільство зробило крок вперед, разом з цим зазнали змін економічні, соціальні, політичні стосунки. А це в свою чергу привело до необхідності трансформації системи і структури управління цими стосунками. Крім того, з розвитком демократичних засад народився новий суб'єкт самоврядування — місцевий колектив, територіальна громада з притаманними їй власними інтересами, які досить часто не співпадають із загальнодержавними потребами та інтересами. Ці фактори вимагають розробки нових підходів до розуміння територіальних підрозділів держави — нових соціально-економічних одиниць, які мають правовий та соціально-економічний зміст. В таких умовах розраховувати на централізоване правове регулювання, як на єдиний правильний засіб впорядкування суспільних стосунків, було б помилковим. Трансформація суспільства вимагає зменшення ролі

держави щодо регулювання соціально-економічних стосунків в межах нових територіальних підрозділів, в яких управляти власним соціально-економічним розвитком може громада безпосередньо або через свої представницькі органи, а також вимагає передачі великого кола функцій “вниз” на рівень місцевих колективів — територіальних громад.

В Україні проголошено побудову правової демократичної держави з ефективним місцевим самоврядуванням як елементом демократії. А головним принципом демократії є достатній ступінь свободи. Максимальний рівень свободи може бути досягнутим через встановлення в законодавстві заборон, які б мали фундаментальний характер, і через визнання дозволенним, позитивним і суспільно корисним усього іншого, не забороненого [8, с. 41]. Спираючись на досить доречні з цього приводу роздуми Т. В. Кашаніної, варто зазначити, що впорядкувати “все інше”, яке не є змодельованим в нормах права і не є ними забороненим, уявляється можливим за допомогою локального правового регулювання [4, с. 54-64]. Обмеження централізованого правового регулювання пов'язується з фактором об'єму санкцій. За умов існування вкрай великого кола загальнодержавних актів, місцеве самоврядування буде не самоврядуванням місцевого колективу, а місцевим управлінням процесами розвитку в межах певної території з метою задоволення потреб та інтересів, визначених у централізованому порядку, тобто загальнодержавних інтересів.

Ще одним фактором, який дозволяє розмірковувати над співвідношенням централізованого і локального правового регулювання, є фактор інтересу. З цієї точки зору увага локальному правовому регулюванню приділена вперше. Йдеться про локальне правове регулювання не всіма сферами розвитку регіону, а лише його соціально-економічною сферою. Держава через централізоване правове регулювання прагне задовольнити насамперед загальнодержавні інтереси, які можуть співпадати з інтересами територіальної громади. В такому випадку не виникає жодних протиріч. А коли інтереси територіальної громади відрізняються від загальнодержавних, і їх реалізація тільки через централізоване правове регулювання є неможливою, то слід вишукувати моделі співіснування цих інтересів, а також модель співвідношення централізованого і локального правового регулювання.

Під час вирішення питання про те, який вид правового регулювання буде ефективнішим за тих чи інших умов, до уваги слід брати

критерій значущості тих питань, які мають бути врегульованими. Держава склалася як інструмент для вирішення питань, від яких залежить існування суспільства взагалі. До таких питань належать зокрема питання охорони держави від зовнішніх впливів, оборони держави, стабільності суспільного і державного устрою, державної безпеки, безпеки громадян, суспільних стосунків тощо. В економічній сфері це питання регулювання форм власності, принципів використання права власності, оренди, земельних стосунків, господарських стосунків загальнодержавного значення (реєстрація, ліцензування) тощо. Звичайно, такі питання загальносуспільного значення повинні бути врегульованими виключно в централізованому порядку. Завданням "центру" є прогнозування розвитку суспільства, цілеспрямоване та перспективне регулювання загальнодержавних справ з метою задоволення державних потреб та інтересів. Це означає, що на нього покладається функція окреслення простору, визначення меж для діяльності суб'єктів шляхом встановлення прогресивної та перспективної поведінки (бажаної), а також забороненої (небажаної) поведінки. Простір же між цими двома полюсами є предметом децентралізованого правового регулювання [4, с. 59].

В галузі регулювання соціально-економічного розвитку регіонів за допомогою норм, вироблених територіальною громадою регіону власноруч або через її представницькі органи, можуть знаходитись приблизно такі питання:

- формування регіональних бюджетів;
- обсяги місцевих податків, зборів, інших обов'язкових виплат до бюджету;
- утворення позабюджетних, цільових, резервних, валютних фондів для вирішення проблем регіонального соціально-економічного розвитку;
- договірне залучення коштів підприємств і організацій, спрямованих на вирішення конкретних проблем регіонального соціально-економічного розвитку;
- створення за рахунок місцевих коштів і позабюджетних джерел інфраструктур для обслуговування виробництва, господарства і населення регіону;
- розвиток міжрегіонального співробітництва з економічних питань, прикордонної та міжнародної торгівлі, міжрегіонального та міждержавного поділу праці;
- залучення іноземного капіталу в розвиток підприємств, галузей,

створення сприятливих організаційно-правових умов для іноваційного підприємництва та формування інвестиційного середовища.

Подальша розробка проблеми застосування локального правового регулювання соціально-економічним розвитком громад та регіонів передбачає дослідження питань програмно-цільового управління, питань прийняття та правових проблем реалізації основних положень статутів та хартій як локальних правових актів, обмалювання взірцевих статутів та хартій, що дасть можливість зробити конкретні висновки щодо доцільності та можливості впорядкування питань соціально-економічного розвитку регіонів на місцевому (регіональному) рівні.

Література

1. Васильєв А. С. Проблема кооперації і розподілу праці в процесі підготовки локальних правових актів // Вісник Одеського державного університету. — Т. 4. — Вип. 2. — 1999. — С. 99-105.
2. Антонова Л. И. Локальное правовое регулирование. — Л., 1985. — 152 с.
3. Алексеев С. С. Общая теория права: В 2-х т. — М.: Юрид. лит. — Т. 1. — 359 с., Т. 2. — 359 с.
4. Кашанина Т. В. Соотношение централизованного и децентрализованного правового регулирования // Правоведение. — 1991. — №4. — С. 54-64.
5. Гальперин Л. Б. О специфике локального правового регулирования // Правоведение. — 1971. — №5. — С. 36-40.
6. Каринский С. С. Соотношение централизованного и локального способов правового регулирования оплаты труда // Правоведение. — 1971. — №5. — С. 47-55.
7. Тихомиров Ю. А. Теория закона. — М., 1982. — 257 с.
8. Нерсесьянц В. С. Перестройка и правовое мышление // Советское государство и право. — 1987. — №9. — С. 40-46.